

Briuselis, 2024 m. spalio 9 d.
(OR. en)

14323/24

Tarpinstitucinė byla:
2024/0255(NLE)

UD 206
MED 42
POLCOM 268
ECOFIN 1115
COMER 117

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2024 m. spalio 8 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2024) 443 final/2
Dalykas:	Pasiūlymas TARYBOS SPRENDIMAS dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regionine konvencija įsteigtame jungtiniame komitete, dėl to jungtinio komiteto sprendimo Nr. 1/2023 pakeitimo įtraukiant pereinamojo laikotarpio nuostatas, susijusias su nuo 2025 m. sausio 1 d. taikytiniais Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos pakeitimais

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2024) 443 final/2.

Priedama: COM(2024) 443 final/2

Briuselis, 2024 10 08
COM(2024) 443 final/2

2024/0255 (NLE)

CORRIGENDUM

This document corrects COM(2024)443 final of 8.10.2024

Insertion of the interinstitutional reference.

Concerns all language versions

The text shall read as follows:

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regionine konvencija įsteigtame jungtiniame komitete, dėl to jungtinio komiteto sprendimo Nr. 1/2023 pakeitimo įtraukiant pereinamojo laikotarpio nuostatas, susijusias su nuo 2025 m. sausio 1 d. taikytiniais Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos pakeitimais

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Europos Sąjunga yra Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos signatarė ir jai atstovaujama ta konvencija įsteigta jungtiniame komitete (toliau – Jungtinis komitetas). Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Jungtiniame komitete, dėl numatomo sprendimo dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų, susijusių su Konvencijos taikymu nuo 2025 m. sausio 1 d., priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninė konvencija

Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninėje konvencijoje¹ (toliau – Konvencija) išdėstytos nuostatos dėl prekių, kuriomis prekiaujama pagal atitinkamus jos susitariančiųjų šalių sudarytus susitarimus, kilmės.

Konvencija nustatoma laisvosios prekybos susitarimų tinklui skirta daugiašalė kilmės taisyklių sistema ir ji taikoma nedarant poveikio tuose susitarimuose nustatytiems principams. Konvencijoje numatyta taikyti įstrižinę kumuliaciją tarp 25 Konvencijos susitariančiųjų šalių: Europos Sąjungos, Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos, Šveicarijos, Alžyro, Egipto, Izraelio, Jordanijos, Libano, Maroko, Palestinos², Sirijos, Tuniso, Turkijos, Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Šiaurės Makedonijos, Juodkalnijos, Serbijos, Kosovo*, Farerų Salų, Moldovos Respublikos, Sakartvelo ir Ukrainos (toliau – susitariančiosios šalys). Konvencija Sąjungoje įsigaliojo 2012 m. gegužės 1 d.

Konvencija buvo iš dalies pakeista 2023 m. gruodžio 7 d. Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos jungtinio komiteto sprendimu Nr. 1/2023, kuriuo iš dalies keičiama Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninė konvencija. Šis sprendimas įsigalios 2025 m. sausio 1 d.³

2.2. Jungtinis komitetas

Pagal Konvencijos 3 straipsnio 1 dalį įsteigtas Jungtinis komitetas priima Konvencijos pakeitimus, administruoja ją ir užtikrina tinkamą jos įgyvendinimą pagal jos 4 straipsnį. Pagal Jungtinio komiteto darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnį, Jungtinio komiteto sprendimus vienbalsiai priima komiteto posėdyje dalyvaujančios susitariančiosios šalys, kurioms įsigaliojo Konvencija, arba jų atstovai.

Susitariančiosios šalys, kurioms įsigaliojo Konvencija, turi balsavimo teisę. Kiekviena susitariančioji šalis turi po vieną balsą.

2.3. Numatomas Jungtinio komiteto aktas

Jungtinis komitetas per savo 16-ąjį posėdį turi priimti sprendimą dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų, susijusių su Konvencijos taikymu nuo 2025 m. sausio 1 d., (toliau – numatomas aktas).

¹ OL L 54, 2013 2 26, p. 4.

² Šis pavadinimas neturi būti aiškinamas kaip Palestinos Valstybės pripažinimas ir jis nekeičia valstybių narių skirtingų pozicijų dėl šio klausimo.

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

³ OL L, 2024/390, 2024 2 19.

Numatomo akto tikslas yra nustatyti pereinamojo laikotarpio nuostatas, kurios bus taikomos vienus metus. Pereinamojo laikotarpio nuostatomis pagal Konvenciją bus užtikrintas nenutrūkstamas įstrižinės kumuliacijos taikymas ir galimybė taikyti lengvatinį režimą.

Numatomas aktas susitariančiosioms šalims taps privalomas pagal 4 straipsnio 3 dalies a punktą, kuriame nustatyta, kad „Jungtinis komitetas sprendimus priima dėl šios Konvencijos <...> pakeitimų“. Be to, 4 straipsnio 3 dalies paskutiniame sakinyje nustatyta, kad „[š]ioje dalyje nurodytus sprendimus Susitariančiosios Šalys vykdo vadovaudamosi savo teisės aktais“.

Šis Jungtinio komiteto sprendimo Nr. 1/2023 pakeitimas turėtų įsigaliooti 2025 m. sausio 1 d.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Konvencija taikytina remiantis nuoroda į ją, įtraukta į susitariančiųjų šalių atitinkamų dvišalių susitarimų protokolus dėl kilmės taisyklių.

Šiuo metu kumuliacijos galimybės visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių (PEM) zonoje yra grindžiamos susitariančiųjų šalių susitarimų, kuriuose numatyta taikyti identiškas kilmės taisykles, tinklu. Jos apima dabartines Konvencijoje ir prieš Konvenciją galiojusiuose dvišaliuose protokoluose dėl sąvokos „kilmės statusą turintys produktai“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų (toliau – prieš Konvenciją galioję protokoliai) nustatytas taisykles.

Be tų taisyklių, 2021 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo taisyklių, pasirinktinai taikytinų dvišalių pagrindu vietoj Konvencijos tol, kol bus priimtas ir įsigalios jos pakeitimas, rinkinys (toliau – pereinamojo laikotarpio taisyklės).

Konvencija buvo iš dalies pakeista 2023 m. gruodžio 7 d. Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos jungtinio komiteto sprendimu Nr. 1/2023, kuris įsigalios 2025 m. sausio 1 d. Teisinė to pakeitimo pasekmė yra ta, kad nuo tos dienos nebebus taikomos dabartinės Konvencijos taisyklės ir pereinamojo laikotarpio taisyklės.

Kelios susitariančiosios šalys informavo Jungtinio komiteto sekretoriatą, kad dėl savo vidaus procedūrų trukmės jos nespės iki 2025 m. sausio 1 d. atnaujinti savo protokolų dėl kilmės taisyklių, t. y. į juos įtraukti nuorodos į peržiūrėtas Konvencijos taisykles.

Taigi gali susidaryti tokia situacija, kad kai kurios susitariančiosios šalys taikys peržiūrėtas Konvencijos taisykles, o kitos toliau taikys dabartines Konvencijos arba prieš Konvenciją galiojusių protokolų taisykles. Dėl to galėtų būti sutrikdytos dabartinės įstrižinės kumuliacijos galimybės, o tai turėtų įtakos prekybos srautams PEM zonoje.

Nereikėtų leisti, kad tuo atveju, jei susitariančiosios šalys peržiūrėtas Konvencijos taisykles pradės taikyti ne vienu metu, susiklostytų padėtis, mažiau palanki nei pagal šiuo metu galiojančią teisinę sistemą galima padėtis.

Su Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių kilmės taisyklių regioninės konvencijos taikymu susijusios pereinamojo laikotarpio nuostatos turėtų būti taikomos vienus metus. Taip pagal Konvenciją bus užtikrintas nenutrūkstamas įstrižinės kumuliacijos taikymas ir galimybė taikyti lengvatinį režimą, kol bus užbaigtas visų dvišalių protokolų suderinimo su peržiūromis Konvencijos taisyklėmis procesas.

Pereinamojo laikotarpio nuostatos turėtų apimti:

- galimybę prašyti taikyti lengvatinį režimą pateikus kilmės įrodymus, išduotus iki 2025 m. sausio 1 d. pagal išdavimo metu taikytinas kilmės taisykles, jų galiojimo laikotarpiu arba vėliau (jei leidžiama);

- administracinį bendradarbiavimą siekiant patikrinti pagal skirtingus taisyklių rinkinius išduotus kilmės įrodymus;
- galimybę vienus metus toliau taikyti dabartinės Konvencijos taisykles lygiagrečiai su peržiūrotomis Konvencijos taisyklėmis;
- kilmės įrodymų, išduotų pagal abu lygiagrečiai taikomus taisyklių rinkinius, atsekamumo užtikrinimą tuo tikslu į juos įrašant tam tikrą įrašą;
- netrikdomą įstrižinės kumuliacijos tarp susitariančiųjų šalių taikymą pereinant nuo skirtingų iki 2025 m. sausio 1 d. taikytinų kilmės taisyklių rinkinių prie peržiūrėtų Konvencijos taisyklių;
- patikinimą, kad peržiūrėtas Konvencijos taisykles visos susitariančiosios šalys tarpusavyje taikys nuo 2026 m. sausio 1 d. Šiuo tikslu susitariančiosios šalys turi periodiškai pranešti apie savo dvišalių protokolų atnaujinimo padėtį.

Siekiant užtikrinti, kad dabartinėmis kumuliacijos galimybėmis grindžiami prekybos srautai nesutriktų, kol bus užbaigtas visų PEM valstybių dvišalių protokolų suderinimo su peržiūrotomis Konvencijos taisyklėmis procesas, susitariančiosioms šalims, kuriose įsigalioja peržiūrėtos Konvencijos taisyklės, turėtų būti suteikta galimybė ir toliau tarpusavyje taikyti dabartinės Konvencijos taisykles.

Dabartinės Konvencijos taisyklės būtų taikomos lygiagrečiai su peržiūrotomis taisyklėmis, taip suteikiant ekonominės veiklos vykdytojams galimybę pasirinkti vieną iš dviejų kilmės taisyklių rinkinių, atsižvelgiant į esamas tiekimo grandines.

Dėl peržiūrėtų Konvencijos taisyklių ir dabartinių Konvencijos taisyklių taikymo susidarys dvi atskiros kumuliacijos zonos.

Peržiūrotose Konvencijos taisyklėse turėtų būti nustatytas abiejų kilmės taisyklių rinkinių tarpusavio atitikties principas, pagal kurį 7 straipsnyje nustatytą kumuliaciją leidžiama taikyti, jei atitinkami produktai atitinka abiejų taisyklių rinkinių reikalavimus.

Peržiūrėtas Konvencijos taisykles taikančios susitariančiosios šalys susitarė, kad pagal dabartinės Konvencijos taisykles išduotas kilmės įrodymas turėtų būti automatiškai laikomas galiojančiu pagal peržiūrėtas Konvencijos taisykles. Peržiūrėtos Konvencijos taisyklės apskritai yra ne tokios griežtos kaip dabartinės Konvencijos taisyklės, todėl dabartinės taisyklės atitinkančios prekės (išskyrus kai kuriuos žemės ūkio produktus, priskiriamus 2, 4–15, 16 (išskyrus perdirbtus žuvininkystės gaminius) ir 17–24 skirsniams) galėtų būti laikomos turinčiomis kilmės statusą ir pagal peržiūrėtas Konvencijos taisykles.

Tarpusavio atitikties principas turėtų būti taikomas tik tiems produktams, kuriems taikomos peržiūrėtos Konvencijos taisyklės yra ne tokios griežtos kaip dabartinės Konvencijos taisyklės.

Kilmės statusą pagal peržiūrėtas Konvencijos taisykles turinčiais produktais gali būti laikomi tik dabartinės Konvencijos taisykles atitinkantys produktai.

Taigi siūlomu pakeitimu PEM zonoje iš esmės būtų atkartota galiojanti sistema, grindžiama lygiagrečiu pereinamojo laikotarpio taisyklių ir dabartinių Konvencijos taisyklių taikymu.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai

tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“⁴.

4.1.2. *Taikymas aptariamuoju atveju*

Jungtinis komitetas yra susitarimu, būtent Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regionine konvencija, įsteigtas organas.

Aktas, kurį turi priimti Jungtinis komitetas, yra teisinę galią turintis aktas. Numatomas aktas bus privalomas pagal tarptautinę teisę, vadovaujantis Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos 4 straipsnio 3 dalimi.

Numatomu aktu Konvencijos institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. **Materialinis teisinis pagrindas**

4.2.1. *Principai*

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio nustatoma pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu, tikslo ir turinio.

4.2.2. *Taikymas aptariamuoju atveju*

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa.

4.3. **Išvada**

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

5. **NUMATOMO AKTO SKELBIMAS**

Jungtinio komiteto aktu bus padaryta Konvencijos pakeitimų, todėl priimtą sprendimą tikslinga paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

⁴ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regionine konvencija įsteigtame jungtiniame komitete, dėl to jungtinio komiteto sprendimo Nr. 1/2023 pakeitimo įtraukiant pereinamojo laikotarpio nuostatas, susijusias su nuo 2025 m. sausio 1 d. taikytiniais Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos pakeitimais

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Sąjunga Tarybos sprendimu 2013/94/ES¹ sudarė Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninę konvenciją (toliau – Konvencija) ir ji Sąjungoje įsigaliojo 2012 m. gegužės 1 d.;
- (2) pagal Konvencijos 4 straipsnio 1 dalį ir 4 straipsnio 3 dalies a punktą, Konvencija įsteigtas jungtinis komitetas (toliau – Jungtinis komitetas) gali priimti sprendimus dėl Konvencijos pakeitimų;
- (3) Jungtinis komitetas per savo 16-ąją posėdį turi priimti sprendimą dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų, susijusių su Konvencijos taikymu nuo 2025 m. sausio 1 d.;
- (4) Konvencija buvo iš dalies pakeista Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 1/2023², kuris įsigalios 2025 m. sausio 1 d. Konvencijos susitariančiosios šalys susitaria, kad pereinamojo laikotarpio nuostatos reikalingos dabartinėmis kumuliacijos galimybėmis grindžiamiems prekybos srautams išlaikyti, kol bus užbaigtas visų dvišalių protokolų suderinimo su peržiūretomis Konvencijos taisyklėmis procesas;
- (5) Konvencijos susitariančiosios šalys susitaria, kad pereinamojo laikotarpio nuostatos bus taikomos vienus metus nuo Konvencijos pakeitimo įsigaliojimo dienos iki 2025 m. gruodžio 31 d.;
- (6) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Jungtiniame komitete, nes Jungtinio komiteto sprendimas Sąjungai bus privalomas,

¹ OL L 54, 2013 2 26.

² 2023 m. gruodžio 7 d. Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos jungtinio komiteto sprendimas Nr. 1/2023, kuriuo iš dalies keičiama Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninė konvencija, (OL L, 2024/390, 2024 2 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/390/oj>).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu 16-ajame Jungtinio komiteto posėdyje, grindžiama prie šio sprendimo pridėtu Jungtinio komiteto akto projektu.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė